

Küresel Dönemde Kozmopolit Vatandaşlık: Asgardia Uzay Ulusu Örneği

Okan SALDOĞAN*

Çiğdem ERDEM**

Geliş Tarihi (Received) 10.07.2023– Kabul Tarihi (Accepted): 09.09.2023

DOI: 10.26745/ahbvuibfd.1325311

Öz

2016 yılında “dünyada”, Viyana, Avusturya’da kurulan ve kendi ifadesi ile ilk “uzay krallığı” olan Asgardia özelinde uzay vatandaşlığının analizi, bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Konunun özgünlüğü ilgili alanda bu konuda yapılmış akademik bir çalışma olmayışından kaynaklanmaktadır. Ayrıca kısa sürede geniş kitlelere ulaşmayı başaran Asgardia’nın farklı ülkelerin vatandaşlarında, -özellikle de Türkçe’nin resmi diller arasında yer almasını da sağlayan ülkemiz vatandaşlarında- yarattığı ilgi de bu çalışmayı önemli kılmaktadır. Dünya üzerine mekânsal bir konumlanışı yani bir toprağı olmayan Asgardia, “Dünya üzerinde yaşayan herkes Asgardia vatandaşı olabilir” mesajı ile tüm ülke vatandaşlarını Asgardia’ya katılmaya davet ettikten kısa bir süre sonra Asgardia vatandaşlığı başvuru sayısı yarım milyonu aşmıştır. "Asgardia Uzay Vatandaşlığı" kavramı ise ilk olarak 2018 yılı Haziran ayında gerçekleşen Asgardia Parlamentosu’nun ilk oturumunda kabul edilen "Vatandaşlık Yasası"nda yer almıştır. Asgardia’nın bir toprağı olmamasına ve resmi olarak bir devlet olarak tanınmamasına rağmen, farklı ulus-devletlerinin vatandaşları bu uzay vatandaşlığına yoğun ilgi göstermişlerdir. En son veriler itibarıyla, Asgardia’nın binlercesi aynı zamanda uzay vatandaşlığı kriterlerini de karşılayan bir milyondan fazla takipçisi var. Asgardia Vatandaşlık Yasası’na göre, Asgardia uzay vatandaşlığı özel bir vatandaşlık türüdür. Ancak bu çalışmanın savına göre, küreselleşme döneminde ortaya çıkan söz konusu uzay vatandaşlığının, tarihsel ve teorik kökleri Antik Yunan’a kadar uzanan kozmopolit vatandaşlık içinde değerlendirilmesi gerekir. Barış, şiddet karşıtlığı, eşitlik, özgürlük, tek ve evrensel insanlık, teklik içinde çokluk, sınırların olmayışı, çok kültürlülük, hoşgörü ve küresel duyarlılık temaları hem söz konusu iki vatandaşlık modelinin de temelini oluşturması hem de bu çalışmanın savını doğrulaması açısından anlamlıdır.

Anahtar Kelimeler: Kozmopolitanizm, Kozmopolit Vatandaşlık, Küreselleşme, Uzay Vatandaşlığı, Asgardia Uzay Ulusu

Cosmopolitan Citizenship in the Era of Globalization: The Case of the Asgardia Space Nation

Abstract

The subject of this study is the analysis of space citizenship in the case of Asgardia, which was established in the "world" in Austria-Vienna in 2016, and claimed as the first "space kingdom". The originality of the subject is due to the absence of an academic study on the subject in this field. In addition, the fact that Asgardia reaches large crowd of people in a short time and arouses great interest for the different countries' citizens -especially for Turks, who made Turkish one of the official languages- makes study important. After Asgardia, which does not have a spatial position on the world – that is a territory – invited citizens to join Asgardia with the message “Anyone living in the world can be a citizen of Asgardia”, the number of applications exceeded half a million in a short time. The concept of "Asgardia Space Citizenship" was first included in the "Citizenship Law" adopted in the first session of the Asgardia Parliament in 2018. Although Asgardia has no territory and is not officially recognized as a state, different nation-states' citizens have shown great interest in this space citizenship. As of the latest data, Asgardia has over a million followers, thousands of which also meet the criteria for space citizenship. In the law, space citizenship is a special type of citizenship. However, according to the argument of this study, this space citizenship that emerged in the era of globalization should be evaluated within the cosmopolitan citizenship which historical and theoretical roots go back to Ancient Greece. Themes of peace, non-violence, equality, freedom, one and universal humanity, plurality in unity, absence of borders, multiculturalism, tolerance and global sensitivity are meaningful concerning both forming the basis of the mentioned citizenship models and confirming this study's thesis.

Keywords: Cosmopolitanism, Cosmopolitan Citizenship, Globalization, Space Citizenship, Asgardia Space Nation

* Öğr. Gör. Eskişehir Teknik Üniversitesi, Rektörlük, okansaldogan@eskisehir.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0241-4859

**Prof. Dr. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, cigdem.erdem@hbv.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4030-8750

Giriş

“Küresel Dönemde Kozmopolit Vatandaşlık: Asgardia Uzay Ulusu Örneği” başlıklı bu çalışma, 2016 yılı sonunda¹ kurulan ve dünyanın uzayda toprağa sahip ilk ulusu olarak kendisini tanıtan Asgardia Uzay Ulusu (Asgardia) özelinde, uzay vatandaşlığı-kozmpolit vatandaşlık ilişkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Fikir babası olan Azeri iş insanı Igor Ashurbeyli tarafından kuruluşu ilan edildikten kısa süre sonra kurumsallaşmasını sanal ortamda tamamlayan Asgardia, öncelikli hedeflerinden birisini Birleşmiş Milletlerce tanınmak olarak belirlemiştir. BM tarafından tanınmak istenen bir ülkenin öncelikle insan, hükümet ve egemenlik bölgesi şartını yerine getirmesi gerekir. Ancak bu şartlara sahip olmak, her zaman için tanınma ile sonuçlanmayabilir. Tanınma meselesine ilişkin literatürde geliştirilmiş farklı teoriler ya da uygulamalar olmakla birlikte, tanınma aslında çoğunlukla hukuki olmaktan çok siyasî bir konudur (Azarkan, 2016, s.1066). Bu çalışmada, farklı bir çalışma için ayrı bir araştırma konusu olarak değerlendirilebilecek olan bu tanınma hedefinin gerçekleşmesinin mümkün olup olmadığı tartışmasına girilmeden çalışmanın amacı çerçevesinde Asgardia'nın resmi belgelerinde detaylandığı uzay vatandaşlığı kavramına odaklanılmıştır.

Hikayesi bilim kurgu filmi senaryolarını andıran Asgardia, bütün sanallığına ve ütöpik görünüşüne rağmen gerçek bir hikayeye sahiptir. Öyle ki kendisi daha sonra Asgardia Uzay Vatandaşlarının oyları ile Ulus Başkanı da seçilen Ashurbeyli'nin kuruluşunu ilan etmesi sonrası Asgardia'yı çevrimiçi kayıt yoluyla güncel rakamlarla bir milyonun üzerinde insan takibe almış ve daha sonra aralarında vatandaşlık ücreti ödenmesi de yer alacak olan çeşitli kriterleri yerine getiren binlerce insan vatandaşlık statüsüne kabul edilmiştir (Saunders, 2018). Bu insanlar aynı zamanda, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu, farklı ulus-devletlerin vatandaşı konumundadır. Yani dünyanın çok farklı coğrafya ve kültürlerinden kozmpolit bir uzay ulusuna ve bu ulusun yöneticisi konumunda bir iktidara ve dahası uzaya gönderdiği Asgardia-1 uydusu ile uzayda bir toprak parçasına sahip olduğunu iddia eden Asgardia, bu iddiaların ütöpikliğine rağmen, gerçektir. Üstelik bu çalışmanın savına göre bu ütöpik görüntü –en azından Asgardia 1 uydusu ile uzayda bir toprağa sahip olduğu iddiası dışında- hiç de yeni bir görüntü değildir. Asgardia'nın bir milyonu aşkın insanın dikkatini çeken uzay vatandaşlığı iddiası, aslında Antik Yunan'a kadar geri götürülebilecek

¹ Kendisine ait bir takvimi olan Asgardia, dünya takvimi ile 12 Ekim 2016, kendi takvimine göre ise 6 Yılcıncı 000 tarihinde kurulmuştur (Asgardia, 2023a)

bir tarihsel süreklilik içinde yer almaktadır. Bu süreklilik Antik Yunan'ın ardından, Roma İmparatorluğu, Aydınlanma Dönemi ve Küreselleşme içinde hayat bulan, bu izlekte devam eden, Kozmopolit Vatandaşlık düşüncesinin sürekliliğidir.

Uzay vatandaşlığı kavramı ile vurgulanmak istenilen hususlara ilişkin detaylı açıklamaya, Asgardia açıklık getirmiştir. Asgardia'nın 24 Haziran 2018 tarihli Vatandaşlık Yasası'nın "Asgardia Vatandaşlarının Özel Doğası" başlıklı yedinci bölümünün birinci maddesine göre Asgardia uzay vatandaşlığı, "özel bir vatandaşlık türü"dür ve herhangi bir Dünyevi Devletin tabiiyet yasasına veya benzer başka herhangi bir yasasına aykırılık teşkil etmez (Asgardia, 2018b). Ancak bu çalışmanın savına göre "uzay vatandaşlığı" adını taşıyan bu vatandaşlık, aslında kozmopolit vatandaşlığın, küreselleşme döneminde almış olduğu biçimden öte bir vatandaşlık türü değildir. Kozmopolit vatandaşlığın evrensellik, tek insanlık, çoğulluk, şiddet karşıtlığı, özgürlük, eşitlik gibi temel değerleri ve bu değerler kapsamında odaklanılan kavramlar ile uzay vatandaşlığının değer ve kavramları büyük bir uyum göstermektedir.

Bu savı ortaya koyup sınavabilmek adına çalışmada kozmopolitizm ve kozmopolit vatandaşlık düşüncesinin ardında yatan kavramsal, tarihsel ve teorik çerçeve ortaya konulduktan sonra, küreselleşme çağında uzay vatandaşlığına yol açacak kozmopolit düşünce ve fiili durum üzerinde durulmuştur. Ardından, Asgardia uzay vatandaşlığının kozmopolit vatandaşlıkla olan ilişkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın teorik kapsamı M.Ö 4. Yüzyıla, polislin yıkıldığı dönemde ortaya çıkan evrenselci düşüncelere ve dünya yurttaşlığı kavramına kadar geri gitmekle birlikte, Asgardia özelinde karşılaştırma için Asgardia Uzay Ulusu'nun kurulduğu 2016 ile kurumsallaşmasını tamamladığı 2020 yılları arasına odaklanılmıştır.

Asgardia'nın yeni bir oluşum olması ve belki de uzay vatandaşlığı olgusuna siyaset bilimi perspektifinden bakış henüz yaygınlaşmadığı için, nitel araştırmaya dayanan bu çalışmada yaşanan en temel sıkıntı, kaynak sıkıntısı olmuştur. Bu sebeple, teorik ve tarihsel çerçeve dışında yaşanan kaynak sıkıntısı, özellikle Asgardia'ya ilişkin verilerin elde edilmesinde, nitel araştırmanın çoğunlukla Asgardia internet sitesi ile sınırlı kalmasına yol açmıştır. Ancak her halükarda Asgardia mevzuatı dahil, devasa bir yekûnu içinde barındıran bu site, birincil kaynak konumundadır. Söz konusu nitel araştırma kapsamında belgesel gözlem yoluyla elde edilen veriler yorumsamacı

yöntemle çözülmeye çalışılarak, kozmopolit vatandaşlık ile uzay vatandaşlığı arasında karşılaştırmalı bir analiz yapılmaya çalışılmıştır.

1.Kozmopolitanizm ve Kozmopolit Vatandaşlık: Kavramsal, Tarihsel ve Teorik

Kökler

Kozmopolitanizm kavramı, Antik Yunanca'daki “Kosmos” ve “Polites” kelimelerinin birleşiminden oluşan “Kosmopolites”den gelmektedir (Stanford Encyclopedia of Philosophy Archive, 2019). Burada “kosmos” kelimesi ile mekânda ve zamanda var olan her şeyin tümü ifade edilirken, “polites” kelimesi ile de “vatandaşlar” anlatılmaktadır (Baker, 2012, s. 242).

Ancak kelime anlamı ile ele alındığında daha en başından kavram kendi içinde kendini reddeder bir konuma doğru gider görünmektedir. Çünkü aslında kozmos ve polis birbirinin dışlama ilişkisi içindedir. Evrensel ve makro ölçekli olan kozmos ile yerel ve mikro ölçekli olan polisin yan yanılığı, düşünsel düzeyde birbiriyle uzlaşmaz bir görünüm sergilemektedir. Bu uzlaşmazlığın kozmopolitanist düşüncede çözümü ise çoğulluktan geçmektedir. Başka bir ifade ile kozmopolitanist düşüncede her şeyi içine alan kozmos ile bu bütün içinde ayrılığı ifade eden polis ikiliği, birinin diğerini dışladığı “tekil bir aidiyet” ilkesi yerine, birinin diğerini içine aldığı “çoğul bir aidiyet” ilkesini yaratmaktadır (Alpagut, 2008, s.16). Bunun anlamı teklik içinde çoğulluktur. Nitekim Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü'nde de kozmopolit kavramı “çeşitli uluslardan kimseleri barındıran, içinde bulunduran” olarak açıklanır (TDK). Burada da vurgu çoğulluk üzerinedir; teklik (kozmos) içindeki çoğulluk.

Kozmopolit kelimesi 1960'lı yıllarda sosyoloji yazılarında, kendilerini dünyanın ayrılmaz bir parçası olarak görenleri nitellemek için kullanılmış; 1970'li yıllarda ise ulus-ötesi şirketlerin dünya üzerinde sürekli seyahat halinde olan üst düzey yöneticileri için kullanılmaya başlanmıştır (Roudometof, 2005, s. 113; Ossewarde, 2007, s. 374). Ayırt etmeksizin tüm insanların kozmopolit kavramı kapsamında değerlendirilmesinin düşünce boyutu küreselleşmenin de etkisiyle 1990'lı yıllardan itibaren gerçekleşmiştir. Asgardia örneği söz konusu değerlendirmenin uygulama boyutunu göstermektedir.

İlk defa kozmopolit kavramını kullanan kişi olarak bilinen Sinoplu Diyojen, tüm insanların sadece tek gerçek aidiyet olan kozmosun bir üyesi olması sıfatıyla “eşit” ve “kardeş” oldukları düşüncesini paylaşmıştır. Diyojen kendisini öncelikle evrenin vatandaşı olarak tanımlayarak,

kozmosa yakınlaşmak için bütün toplumsal bağlardan uzaklaşılması gerektiğini savunmuştur (Moles, 1996, s. 107). Hemen bu noktada eşitlik fikri ve bütünü ifade eden kozmos dışında hiçbir mikro, yerel bağa aidiyet duymamak, Diyojen'deki kozmopolit vatandaşlığın temel taşları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Diyojen'in tam da polislin çöküş çağına girdiği bir dönemde, hiçbir polise bağlılık duymama yönünde ifade ettiği polisi aşan bu kozmopolit düşünceleri Antik Yunan'dan Roma'ya da sıçrayan Stoacılık içinde de devam edegelmiştir. Stoacılar için kozmos (evren), “planlı ve üstün bir düzenin yansımasıdır” ve bütün insanlar evrene egemen olan logostan bir parça, “akıl” almışlardır. Bu görüşleri ile “dünya devleti ve dünya yurttaşlığını” savunan Stoacılar (Sarıca, 1996, s. 31) için hem gerçek hem de ahlaki anlamda eşitlik ve kardeşlik yolunda gerekli olan şey, tek bir evrensel topluma bağlılıktır.

Stoacılar herkesi kozmosun vatandaşı olarak değerlendirmişlerdir. Stoacı imparator-filozof Aurelius'un “Düşünceler” adlı eserinde evrenin tekliği, “us”tan alınan pay nedeniyle tüm insanların kardeşliğine yönelik ifadeler esastır (Aurelius, 2012, s. 49, 63, 75). Bu değerlendirme ışığında bir devlete olan aidiyet, kaynağı evrensel doğal yasaları ve us olan aidiyet karşısında ikincil önemdedir

Stoik düşünce açısından insanlar tek gerçek olan evrensel akli kavradıklarında ve onun kurallarına, buyruklarına uyduklarında, yapay ve yapay olduğu için de anlamsız ve yanlış olan farklı devletlere bölünmüşlük hali ortadan kalkacaktır. Aklın egemen olması ile siyasal ve felsefi düzeyde tek bir dünya devletine -Kozmopolis- ve tek bir vatandaşlığa -Dünya Vatandaşlığı/Kozmopolit Vatandaşlık- ulaşılabilecektir. Stoacılar doğru akıl ile düzenlenmediği için yaşadıkları dönemdeki şehir devleti düzenini yeterli bulmamış ve doğru akıl ile düzenlenmiş tek yerin, bir bütün olarak kozmos olduğunu belirtmişler ve her ne kadar insanlar tarafından düzenlenmemiş olsa da sadece kozmosun polis adını hak ettiğini savunmuşlardır (Brown, 2006, s. 550-552). Stoacılar en büyük erdem olarak gördükleri bilgeliği ahlakla ilişkilendirmiş ve sorunların kaynağını da bütün insanların bilge olmamasına bağlamışlardır. Stoacıların, sadece akli yeteneklerini kullanma yeteneğine sahip olan bilge insanların vatandaş olarak kabul edilmesi görüşü, kimlerin gerçek anlamda kozmopolit olabileceğinin sınırlarını belirlemiş ve bilge insanları kozmopolitliğin asıl muhatapları haline getirmiştir (Heater, 2002, s. 30). Stoacıların günümüze

kadar gelen en önemli mirası, bir Dünya devleti bulunmasa da iyi insanların pozitif bağlılıklarla birbirlerine faydalı olabilmelerinin mümkün olduğu düşüncesidir (Brown, 2006, s. 550).

Stoacılar sonra, Roma İmparatorluğu'nun yıkılması ve Ortaçağ'da Kilisenin ve skolastik düşüncenin egemenliği ile birlikte düşüşe geçen kozmopolit teorinin ve dünya vatandaşlığı kavramının, en güçlü dönüşü Kant ile gerçekleşmiştir. Bir aydınlanma düşünürü olan Immanuel Kant'ın kozmopolitanist düşüncelerinde, aydınlanma ruhuna uygun bir biçimde aklın kullanımını sayesinde ilerlemeye duyulan inanç vardır. Kant açısından beşerî ilerlemenin sonunda insanlık, uluslararası hukukun yaşama geçirilmesi ile bir şekilde evrensel ilke ve değerler etrafında, barışçıl ve rasyonel bir yaşama düzeni kuracaktır (Habermas, 2009, s. 297). Bu savunuya göre, dünya barışını sağlamak için gerekli olan küresel ölçekte bir düzenleme ihtiyacı doğrultusunda, uluslararası devletler topluluğu kozmopolit bir devletler ve dünya vatandaşları topluluğuna dönüşmelidir (Habermas, 2012, s. xi).

Kant'ın, Stoacıların herkesin akıl ve ahlakî davranış yeteneğine sahip ortak insanlığa mensup olduğu inancını paylaştığı görülür (Heater, 2002, s. 35). Ancak Stoacılar farklı olarak Kant'ın, bireylerin ortak etik kimliğini, evrensel olarak var olan ortak ahlaki ve ortak doğal kimlikleri arasındaki gerilim üzerine kurduğu görülür (Hutchings ve Dannreuther, 1999, s. 13). Başka bir deyişle Kant'ı evrensel insanlık düzeni noktasına getiren temel itki, çatışma fikridir. Akıl sahibi insanlık, çatışma ve şiddetten kaçarak, evrensel barışa ulaşacaktır. Bu sebepten, yeryüzündeki insanların aynı aidiyeti hissetmesinde, dünyanın herhangi bir yerinde herhangi bir hakkın çiğnenmesi yeterli olacaktır (Kant, 1960, s. 50).

Bu bakımdan Kant'taki dünya vatandaşı; aklıyla hareket ederek ahlakî bir özne olduğunun farkında olan bireydir. Bu yönden Kant'ta kozmopolitlik kavramı, “topluluğun politik sınırlarından ziyade ahlaki sınırların genişletilmesini” içerir (Hutchings ve Dannreuther, 1999, s. 105).

Kant, hepsi ticaret bağlarıyla birbirlerine sıkıca bağlı devletlerden birinde yaşanan bir sarsıntının diğerleri üzerinde olumsuz etkiler yaratmasından hareketle, dünya barışını sağlayabilmek adına dünya vatandaşlığı kavramını ortaya koymuştur. Aslında Kant'taki dünya vatandaşlığı kavrayışı, onun aydınlanmacı-pozitivist görüşlerinin bir yansımasıdır. Çünkü Kant insanlığın, doğanın planı gereğince yetkin bir vatandaşlar birliği kurması yönünde işlemesi gerektiğini ileri sürmekte ve bu da onu dünya vatandaşlığı kavramına götürmektedir. Ona göre insanlar dünyada olup bitene ilgileri kapsamında “Dünya Gözlemcisi” ve “Dünya Vatandaşı”

olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Sıradan insanlar olan dünya gözlemcileri dünya ile ilişkilerini kendi refahlarına ve mutluluklarına katkıda bulunan konular üzerinde yoğunlaştırmışlardır. Bu insanlar yeterli düşünce gücüne sahip olmadıklarından insanlara ve eşyaya bağımlıdırlar (Kant, 2017, s. 517-518). Dünya vatandaşları ise dünyayı yabancı olarak gözlemlemezler ve akıllarını doğru kullandıkları için dünya gözlemleyicilerinden daha üst ve olumlu bir konumda yer alırlar (Kant, 2017, s. 518, 553). Akılları vasıtasıyla doğa tarafından nihaî olarak gerçekleşecek olan gerçek barış düzenine ulaşabilecek olanlar ancak dünya vatandaşlarıdır. Diğer taraftan insanlık devleti, bir idedir ve bireylerin evrensel bir insanlık devletinin üyeleri olarak yabancı devletlere karşı hak talebinde bulunabilmesine işaret eder. Dünya vatandaşı, sınırları evrenin genişlemesiyle örtüşecek, sınırları olmayan bir polisin hayali bir üyesi değil aksine, bölgeler ve devletler arasında dolaşan (ya da dolaşmayan) ve ilişki içinde olan bir varlıktır (Balibar, 2015, s. 71).

Bu kavramsal, tarihsel ve teorik kökler ışığında kendisini kozmopolit olarak niteleyen birey; farklı kültürlere uyumlu, dünyanın her yerini evi kabul eden, kendisini geniş insanlık ailesinin bir ferdi olarak hisseden, barış içinde yaşamak isteyen bireydir. Kozmopolit bakış kapsamında vatandaşlık; bir bölge topluluğunun özel bir üyeliğine değil, tüm insanların eşdeğer haklara ve görevlere sahip olduğu, alternatif bir dünya düzenine vurgu yapmaktadır. Bireyin kendisini kozmopolit vatandaş olarak görmesi sadece kendisinin değil tüm dünyanın ortak iyiliği için yükümlüklerinin farkında olması ve kendisi gibi olanlarla birlikte bu dünyada yaşama olgusunu evrensel bir adalete dayandırması ile ilgilidir. Bu yüzden de kozmopolit vatandaş bakışında yerel bağ ve çıkarlar birer öncelik değildir çünkü onun ahlaki topluluğu, tüm insanlıktır.

2. Küreselleşme ve Kozmopolit Vatandaşlık

Küreselleşme dönemi ile birlikte; dünya çapında ulus ötesi, devlet dışı aktörlerin ve çoklu iletişim seviyelerinin ortaya çıkması ve bu oluşumların ulus-devletin etkinliğine ve sınırlarına yönelik eleştirileri ile birlikte, kozmopolit düşünce ve kozmopolit vatandaşlık yeniden ilgi odağı haline gelmiştir. Küreselleşme; birey, toplum ve devlet düzeylerinde karşılıklı ilişkileri doğrudan etkilemiştir. Bu etkileşimden vatandaşlık algısı da nasibini almıştır (Erdem, 2009, s. 2310).

Küreselleşme kültürel, ekonomik, politik ve sosyal alanlarda dönüşümlere neden olan bir süreç olarak açıklanır (Scholte, 2014, s. 85). Küreselleşme ile zaman ve mekân adeta yeniden düzenlenmiş ve dünya küçülmüştür (Held, 1995, s. 85). Bu durum özellikle internet gibi kitle iletişim araçlarının, ulaştırma teknolojilerinin gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla hızlanmıştır. Nüfus

hareketleri, uluslararası ticaret ve küresel medya, insanlarda aynı mekânı paylaştıklarına dair kolektif bilincin ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Geline nokta, daha önce ulusal ölçekte öne çıkan aidiyet, yükümlülük ve bağlar, yerel-ulusal-küresel ölçeklerde işlerlik ve anlam kazanmaya başlamıştır (Held, 2010, s. X).

Küreselleşme özellikle güvenlik, sağlık ve çevre ile ilgili olanlar başta olmak üzere, küresel ölçekteki tehditlere karşı temel vatandaşlık gereksinimlerinin sağlanmasını güçleştirmiştir. Küresel pazarlar, iklim değişikliği örneğindeki gibi küresel sorunlar, ulusları aşan terörizm ve nükleer silah kullanımı gibi küresel tehditler, vatandaşlarına özellikle ekonomik veya fiziksel güvenlik sağlama görevlerinde, devletleri etkisizleştirmiştir. Küreselleşme döneminde vatandaşlığın ulustan arındırılması gerekliliği düşüncesinin yaygınlaşması (Kadıoğlu, 2005, s. 31) ve bireylerin başka topluluklara güçlü bir bağlılık duygusu besleyebilecekleri görülmüştür (Bal, 2015, s. 29).

Dolayısıyla küreselleşmenin en dikkat çekici sonucu, devlet egemenliğinde etkisizleşme şeklinde tezahür etmiştir (Erdem, 2008, s. 67). Bu bağlamda küreselleşme döneminde, ulus-devletlerin etkisindeki azalmaya paralel olarak kozmopolit vatandaşlık düşüncesinin gelişiminde, kozmopolit ilkelerle hareket edebilecek uluslararası kurumların varlığı, uluslararası alanın demokratikleşmesi ve küresel sivil toplumun kurumsallaşması etkili olmuştur (McGrew, 2004; s. 3-4). Küreselleşme ile ulus devletlerin görece homojen ve istikrarlı olan nüfus yapılarındaki değişim, tek vatandaşlık yaklaşımından çoklu vatandaşlık yaklaşımına geçişi beraberinde getirmiştir (Owen, 2010, s. 55-57).

Bu koşullar altında, kozmopolit vatandaşlığın düşünsel anlamda yaygınlaşması için gerekli şartlar oluşmuştur. Küreselleşmenin sembolik anlamda başlangıcı sayılan Berlin Duvarı'nın yıkılmasının ardından (1989), Stoacılar'ın ve Kant'ın düşünceleri yeniden ön plana çıkmış; insan hakları, uluslararası hukuk, küresel yönetim ve devletlerarası barış temellerine oturan çağdaş kozmopolitizm şekillenmiştir (Ören, 2017, s. 232).

Sonuç olarak modern dönemde ulus-devlet vatandaşlığı ile eşleşen, sınır kavramı ile örtüşen vatandaşlık, küreselleşme döneminde ulus-devlet ve sınır kavramlarındaki dönüşüme bağlı olarak, bir kırılma ve dönüşüm geçirerek kozmopolit vatandaşlığın tekrar canlanmasına yol açmıştır. Küresel dönemde tekrar canlanan kozmopolit vatandaşlık, ulusal kimliklerin ötesinde bir düşünme düsturu ile özgürlük, eşitlik ve etik değerlere saygı anlamında çok kültürlülük/heterojenlik üzerine vurgu yapmıştır. Kozmopolit vatandaş, “geleneksel topluluk

sınırlarını aşan ve dönüştüren sosyal, ekonomik ve politik süreçlere ve akışlara erişebilen ve bunlar arasında arabuluculuk yapabilen ve hesap verebilir vatandaş” olarak tarif edilmiştir (Held, 1995, s. 7).

3. Asgardia Uzay Ulusu

Asgardia Uzay Ulusu (Asgardia) isimli mikro ulusun Igor Ashurbeyli tarafından 2016 yılında kuruluş ilanının gerçekleştirilmesinin hemen ardından Asgardia için vatandaşlık kayıtları alınmaya başlanmıştır. Kısa süre içinde dünyanın farklı ulus-devlet vatandaşların kayıt olduğu Asgardia kapsamında; ulus idari yapısı tesis edilmiş, “Asgardia Anayasası” hazırlanarak kabul edilmiş, “Vatandaşlık Yasası” ve “Asgardia Uzay Ulusu Vatandaşlarının Hakları Yasası (Vatandaş Hakları Yasası)” başta olmak üzere ulus mevzuatları hazırlanmış ve ayrıca ulusal bayrak, marş, takvim ve hatta ulusal para birimi oluşturulmuştur. Kurumsallaşma yolunda hızla ilerleyen Asgardia’nın öncelikli hedeflerinden birisi Birleşmiş Milletler (BM) tarafından bir “devlet” olarak “tanınmak”tır.

Yeryüzündeki idari merkezini Avusturya’nın başkenti Viyana’da kuran Asgardia misyonunu; “uzayda insanlık için yeni bir yuva inşa etmek ve Dünya’yı korumak için insanları ulusötesi, eşit ve ilerici bir toplumda birleştirmek” ifadeleri ile açıklamıştır (Asgardia, 2023a). Bu çerçevede Asgardia ilk olarak dünya yörüngesinde bir koloniye sahip olmayı planlamış ve bu planın ilk adımı olarak “Asgardia-1” ismi verilen bir küp uydu 2017 yılının Kasım ayında uzaya gönderilmiş ve başarılı bir şekilde yörüngeye yerleştirilmiştir. Asgardia-1, 2.8 kilogram ağırlığındadır ve Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi (NASA) tarafından “uzayın yüksek radyasyon ortamında verilerin uzun vadeli kaderini ve güvenilirliğini test eden deneysel bir küp uydu” ifadeleri ile tanımlanmıştır (NASA, 2018).

Asgardia-1, Asgardia’nın dünyanın her yerinden insanlara yer açma misyonunun bir parçasıdır, zira Asgardia, uydusunun bulunduğu bölge üzerinde egemenlik iddiasında bulunmuştur (Asgardia, 2023a). Hatta Asgardia-1 ile Asgardia’nın tüm topraklarını uzayda bulduran ilk ulus haline geldiği beyan edilmiştir (Mosher, 2017). Burada amacın BM tarafından tanınma süreci için sıralanan şartların (egemenlik bölgesi, insanlar, iktidar ve tanınma) sağlandığı iddiasında bulunabilmek olduğu anlaşılmaktadır.

Asgardia'nın uzun vadeli hedefleri ise yörüngede bir uzay istasyonu ile Ay'da bir üs ve Mars'ta kalıcı bir koloni kurmaktır (Lo, 2017). Ay hedefi kapsamında belirlenen takvime göre, 2043 yılına kadar Ay üssünün kurulması planlanmıştır (Asgardia, 2018a).

Dünyanın farklı uluslarında yer alan Asgardia vatandaşları ile bir ulus, uzaya gönderdiği Asgardia 1 uydusu ile uzayda bir toprağı olduğunu savunan Asgardia, bu ulus ve toprağı yönetmek için bir iktidara da sahip olma yönünde adımlar atmıştır. Bunun için gerekli kurumsallaşma yoluna girilmiştir. Buna göre Asgardia, kurucusu tarafından bir "Krallık" olarak adlandırılrsa da ulusun en üst düzey temsilcisi "Kral" değil "Ulus Başkanı" olarak adlandırılmakta ve Asgardia kendisini "Demokratik bir krallık" olarak tanımlamaktadır. Asgardia anayasasına göre, bu görev beş yıl sürelidir ve aynı kişi göreve en fazla 82 yaşına kadar yeniden seçilebilir. Halefler; ulus başkanı, uzay konseyi ve parlamento tarafından aday gösterilebilir. Ulus Başkanı'nın temel yetkileri ise parlamentoyu feshetmek ve parlamento seçimlerini yenilemek, yasama önerileri sunmak, parlamento tarafından kabul edilen önerileri veto etmek, hükümet organları ile Asgardia vatandaşları tarafından uyulması gereken kararnameleri çıkarmak olarak sıralanmıştır (Asgardia, 2023b).

Yürütme organı dışında yargı erkini kullanacak organ da Asgardia mevzuatınca belirlenmiştir. Buna göre yargı bileşeni olan Mahkeme, anayasal panel, sivil panel, idari panel ve cezai panel olmak üzere dört yargı panelinin çalışmasını denetler. Yüce Adalet'e Başkan tarafından atama yapılırken panellerde görev yapacak yargıçlar da Parlamento tarafından atanmaktadır (Asgardia, 2023b).

Her biri bir bakanlığın işleyişini izlemekle sorumlu 12 daimi komitesi bulunan ve yasama işlevini yerine getiren Asgardia Parlamentosu ise Asgardia vatandaşların tarafından seçilen 150 milletvekilinden oluşmaktadır. Parlamento Başkanı, parlamenterler tarafından seçilmektedir (Asgardia, 2023b).

Kısacası Asgardia; anayasası, doğrudan vatandaşlıkla ilgili olanlar dahil resmi mevzuatları, bayrağı, marşı, para birimi, yönetim sistemi, parlamentosu, mahkemeleri olan ayrıca Asgardia-1 özelinde toprak parçası olduğu iddiasına sahip ve BM tarafından tanınma hedefli bir uzay ulusudur.

4.Asgardia Uzay Ulusu Vatandaşlığı ve Kozmopolit Vatandaşlık

Çalışmanın bu bölümünde, Asgardia Uzay Ulusu’nda uzay vatandaşlığı kavramının nasıl anlamlandırıldığına incelenmesi hedefi ile “Asgardia mevzuatında”, “uzay vatandaşlığı”na yapılan atıflara odaklanılmıştır. Bu mevzuat içinde en başta Asgardia Anayasası, vatandaşlık yasası ve vatandaş hakları yasası olmak üzere tüm Asgardia yasaları ve yasa taslakları, 2017-2022 dönemine ait toplam 68 Ulus Başkanı Kararnamesi, 2018-2022 dönemine ait toplam 12 Yönetmelik, Yönerge, Karar ve Düzenleme Belgesi ile 2018-2022 dönemi toplam 27 Toplantı Raporu yer almaktadır.

Araştırma özelinde bilgiye erişilen dokümanlar, Asgardia’nın kuruluş ilan yılı olan 2017 yılı ile Asgardia’nın yapılanma sürecinin büyük ölçüde tamamlanmış olduğu görülen 2020 yılını içine alan dönemi kapsamıştır. Bu kapsamda elde edilen bulgular ve bu bulguların analizi şu şekildedir:

20 Ocak 2017 tarihli 1 no’lu Kararnamede Asgardia’nın fikir babası ve kurucusu olan Igor Ashurbeyli, Asgardia Uzay Ulusu’na Dünya genelinde yüz elliden fazla ülkede ikamet eden ve kişisel bilgilerini teyit eden yüz elli binden fazla Asgardia Vatandaşı’nın² özgür iradelerine dayanarak Ulus Başkanı pozisyonunu üstlendiğini ilan etmiştir (Asgardia, 2017a) .

09 Eylül 2017 tarihli 9 no’lu Kararname ile 13 Haziran 2017 – 01 Eylül 2017 tarihleri arasında Asgardia Uzay Vatandaşlığı için belirlenen şartları taşıyan kimlikleri doğrulanmış bireylerin oyları ile “Asgardia Anayasası”nın kabul edildiği ilan edilmiştir. Söz konusu Kararnamede yer alan bilgiye göre oylamaya katılan 139.964 Asgardialı’dan 101.500’ü olumlu oy kullanmıştır (Asgardia, 2017b). Kararname tarihi ile yürürlüğe giren “Asgardia Anayasası”, önsöz hariç 10 bölüm ve 50 maddeden oluşmuştur. Anayasanın ilk bölümünde Asgardia’nın kuruluşuna dair temel belge olduğunun altı çizilen “Asgardia’nın Birlik Beyannamesi” yer almakta, ikinci bölümünden itibaren ise sırası ile genel hükümler, Asgardia uzay vatandaşlığı, kaynaklar, halk ve

² Asgardia internet sitesinde, Asgardia Anayasasının hazırlanması ve kabulü öncesinde “Asgardia Vatandaşı” kavramı kullanılmıştır. Anayasanın ve ilgili yasaların kabulü sonrası internet sitesi ve ilgili belgelerde “Asgardialı” ve Asgardia Uzay Vatandaşının sahip olduğu tüm haklara sahip olan “Aday Vatandaş-Sakin” ayrımına gidilerek “Asgardia Uzay Vatandaşlığı” için gereken şartlar belirlenmiştir. Vatandaşlık Yasası’nın 6. Maddesi uyarınca Asgardia’da farklı hak ve yükümlülüklerle sahip 4 tip vatandaşlık türü vardır: Vatandaşlık başvurusunda bulunmuş ve ilgili makamın nihai kararını bekleyen birey olan “aday vatandaş-sakin, Anayasa ve ilgili Yasa hükümlerine göre Asgardia vatandaşlığına kabul edilmiş birey olan “vatandaş”, vatandaşlık ücretlerini ödememe veya başka herhangi bir sebeple vatandaşlık hakları askıya alınan birey olan “askıya alınan vatandaş” ve diğer üç grupta yer almayan “Dünyanın herhangi bir başka yaşayanı” (Asgardia, 2019).

sosyal adalet, güvenlik, Asgardia'nın yapısı, Asgardia yönetimi, anayasal süreç ile geçici ve son hükümler bölümleri altında ilgili detay bilgiler paylaşılmaktadır.

Asgardia internet sitesinde aralarında Türkçe'nin de olduğu Asgardia 12 resmi dilinde erişilebilen Anayasanın ilk bölümünü oluşturan "Asgardia'nın Birlik Beyannamesi" (Asgardia, 2023b) uzay vatandaşlığına ilişkin analiz açısından özellikle önemlidir. Bu sebepten 12 maddeden oluşan bu metnin tamamına burada yer verilmiştir. Beyannamenin nihai tam metni şu şekildedir:

"Biz, insanoğlu tarihinin ilk Uzay Kraliyeti Asgardia'nın özgür insanları olarak evrendeki insanın doğuş hakkına dayanarak, bu Beyannameyi kabul ediyoruz.

1. Asgardia özgür ve birleşmiş bir Uzay Ulusudur.
2. Asgardia'nın hedefleri; uzayda kalıcı barışı sağlamak, yeryüzü vatandaşlığına bakılmaksızın, şu anda Dünya'da yaşayan tüm Asgardialılar için eşit fırsatlar sağlamak ve tüm insanlığın refahını arttırmaktır.
3. Herkes, Beyanname'yi kabul etme ve Anayasa ve Asgardia yasalarına uyması şartıyla, Asgardia vatandaşı olabilir.
4. Asgardia'nın tüm vatandaşları, Dünyadaki ülkeleri, konum, vatandaşlık, ırk, uyruk, cinsiyet, dil veya mali durumdan bağımsız olarak eşittirler.
5. Asgardia, Dünya Devletleri tarafından imzalanan yasalara ve uluslararası sözleşmelere saygılıdır ve Dünya Devletleri kadar eşit statüye sahip olmak istemektedir.
6. Asgardia, karşılıklı olarak Dünya Devletlerinin herhangi bir işine müdahale etmez.
7. Asgardia, ilgili uluslararası organizasyonlara üyelik temelinde, diğer Dünya Devletleri gibi, Dünya üzerinde uluslararası düzeydeki faaliyetlere katılır.
8. Asgardia, Dünya Devletleri vatandaşlarının haklarına saygı duyar, uyar ve korur ve Asgardia vatandaşlarını uzay vatandaşlığının olağanüstü niteliği açısından korur.
9. Asgardia'da siyasi partiler için yer yoktur. Fakat her Asgardialı, Dünyadaki siyasi hayata özgürce katılabilir.

10. Asgardia, Dünya'nın sınırlarını yansıtmaksızın Dünya'yı yansıtır. Bununla birlikte, Dünya yasaları çerçevesinde, her Asgardialı, herhangi bir Dünya Devletinin sınırları içinde özgürce yaşayabilir.
11. Asgardia özgür ruh, bilim, enternasyonalizm ulusudur. Her Asgardialı, Asgardia'da Dünya'nın her hangi bir dinini özgürce uygulayabilir.
12. Asgardia'da Dünya çatışmalarının tarihi için yer yoktur. Asgardia, geleceğin uzay insanlığının yeni barışçıl tarihini yaratıyor.

Biz, Asgardia halkı olarak, tarafımızdan yaratılan yeni uzay ulusunun refahı anavatanımız - Dünya gezegenimizin - korunması için; ve tüm insanlığın uzaydaki gelişimi için her şeyi yapacağız;

Biz en iyileri değiliz – Biz geleceğiz. Tek İnsanlık - Tek Birlik.”

Asgardia Uzay Ulusu'nun kuruluşuna dair başlıca belge olan söz konusu beyannamenin ilk maddesindeki özgürlük vurgusu, kozmopolit vatandaşlığın da temel vurgularından biridir ve bu özgürlüğün birleşmiş uzay ulusu ile bir anılması, heterojenlik ve çok kültürlülük çağrışımını da beraberinde getirmektedir. Beyannamenin ikinci maddesinde yer alan barış ve eşitlik vurguları da tarihsel süreç boyunca kozmopolit vatandaşlığın özelemlerine hitap etmektedir. Beyannamenin dördüncü maddesindeki eşitlik teması, ırk, uyruk, cinsiyet ve dilin, insanlığı tanımlamada önemli olmadığı anlayışı üzerinden yükselmekte ve bu tür ayrımların ötesinde, bunlardan bağımsız bir insanlık kurgusu ile yine kozmopolit insan/vatandaş kurgusu ile paralel özellikler göstermektedir. Beyannamenin dokuzuncu maddesinde Asgardia'da siyasal partilerin kuruluşunun yasaklanması da yine kozmopolitizmdeki tek insanlık düşüncesindeki ile ilişkilidir. Asgardia'nın ontolojik temelleri açısından son derece önemli olan “teklik ilkesi”ni bozmamak adına Asgardia'da siyasal partilerin kurulması yasaklanmıştır. Çünkü siyasal partilerin Asgardia uzay ulusunda bölünmeye yol açacağı ve bunun da insanlığın tekliği düşüncesine zarar vermesinden endişe edilmiştir. Bu yaklaşım da kendisini bir uzay vatandaşlığı olarak ilan eden Asgardia vatandaşlığının, kozmopolit vatandaşlıkla uyumlu olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Çünkü bu çalışmanın tarihsel ve teorik çerçevesinde gösterildiği üzere, kozmopolit vatandaşlıkta da mekandan ve bir ulusun parçası olmaktan bağımsız, evrensel bir vatandaşlık kurgusu ve insanlığın tekliği düşüncesi hakimdir. Kozmopolit vatandaşlık yaklaşımında olduğu gibi uzay vatandaşlığı yaklaşımında da

temelde farklılaştırmadan ziyade birleştirme hedefi ortaya konulur. Uzay vatandaşlığı kavramsallaştırmasının özünde de herkesin aynı temel hedef etrafında birleşmesi fikri yatar. Bu temel hedef ise uzayda barışın tesisi ve uzayda eşit haklara sahiptir. Bu bağlamda dünyadaki çatışmalarının uzay ulusuna yayılmasının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Uzay vatandaşlığı, aynı kozmopolit vatandaşlığın hedeflediği gibi vatandaşlık fikrinin tekrar evrensellik kazanması çabasıdır. Beyannamenin onuncu maddesinde yer alan “Asgardia, Dünya’nın sınırlarını yansıtmaksızın Dünya’yı yansıtır” ifadesi de yine mekandan bağımsız bir aidiyeti yansıtmayı, sınırlarla bölünmüş bir insanlık ve vatandaşlık yerine, sınırsız bir insanlık ve vatandaşlık iddiasında bulunan kozmopolit vatandaşlıkla örtüşmektedir. Keza Beyannamenin onuncu ve on birinci maddeleri de bu sınırsızlık mevzuuna ayrılmıştır. On birinci maddenin ayrıca, dördüncü maddedeki ırk, uyruk, cinsiyet bakımından eşitliğe, inanç eşitliğini de ekleyerek, kozmopolit vatandaşlıktaki çok kültürlülük ve heterojenlik ilkeleri ile aynı ilkedен beslendiği görülmektedir. Beyannamenin on ikinci maddesindeki barış ortamının sağlanması ve çatışmalardan uzak durma isteği de yine kozmopolit düşüncenin özü ile bağdaşmaktadır. Hatta burada kozmopolitliğin hedefinin Kant’ın özelemleri ile doğrudan örtüştüğü de söylenebilir. Beyannamenin son cümlesindeki, “Tek İnsanlık, Tek Birlik” sloganı ise, uzay vatandaşlığı-kozmpolit vatandaşlık ilişkisini kurmadaki en can alıcı ifadelerden biri olarak kaşımıza çıkmaktadır. Stoik düşünceden küreselleşme çağına kadar, kozmopolit düşüncenin ruhu belki de bu cümlede özetlenmiştir.

Kısacası Beyannamedeki Asgardia uzay vatandaşlığının barışçıl yönü, evrensellik, çok kültürlülük, eşitlik ve özgürlük ve insanlığın tekliği vurguları Asgardia Uzay Vatandaşlığını, Kozmopolit vatandaşlık ile aynı noktada birleştirmektedir. Teklik, teklik içinde; eşitlik, saygı, hoşgörü ile şekillenen çok kültürlülük ve heterojenlik bunların her biri Asgardia anayasasında yer alan kozmopolit vatandaşlık unsurlarıdır.

Birlik Beyannamesi dışında, anayasanın diğer bölümlerinde de de uzay vatandaşlığına ilişkin bilgiler verilmektedir. Bu minvalde Anayasanın 3. bölümü “Asgardia Uzay Vatandaşlığı” başlığını taşımaktadır. Bölümün alt başlıkları altında Asgardia Vatandaşlığı; konumu hak ve özgürlükleri, yükümlülükleri bakımından detaylandırılmıştır. Bu çalışma açısından özellikle söz konusu uzay vatandaşlığının konumlandırılması ile hak ve özgürlüklerle ilgili bölüm önemlidir (Asgardia, 2023b). Buna göre;

“Asgardia’nın uzay vatandaşlığı *özel* bir vatandaşlık türüdür ve Dünya Devleti vatandaşlığı için ikili veya ikinci bir vatandaşlık teşkil etmez. Bir uzay vatandaşlığına geçen bir Dünya Devleti vatandaşı, Asgardia’nın taraf olduğu uluslararası bir anlaşma tarafından aksi şekilde öngörülmedikçe, *çoklu vatandaşlık* statüsüne sahip değildir.”

“Tüm insan ve vatandaşlık *hakları ve özgürlükleri*, genel kabul görmüş uluslararası *hukuk ilkeleri ve standartlarına* uygun olarak Asgardia’da tanınacaktır. Yasa gereği, *insan hakları ve özgürlükleri*, doğumdan itibaren herkes tarafından devredilemez ve sahip olunur. Bütün Asgardia vatandaşları *eşittir*.”

Görüleceği üzere “özel bir vatandaşlık türü” olduğu ifade edilen Asgardia Uzay Vatandaşlığı, haklar, özgürlükler ve eşitlik temaları üzerinden yükselmektedir ki bu durum kozmopolit vatandaşlık açısından da tarihsel süreç içerisinde esas olmuştur.

Analiz çalışması için önemli bir diğer belge olan ve 22 Nisan 2019 tarihli 35 no’lu Kararname ile son şekli paylaşılan “Vatandaşlık Yasası”, Birlik Beyannamesi ve Asgardia Anayasası’nın diğer bölümlerindeki ilgili ilke ve hükümlere uygun olarak ve Asgardia vatandaşlığı ile ilgili konuları düzenlemek amacı ile hazırlanmıştır (Asgardia, 2019). Yasa ilk olarak Asgardia parlamenterlerince prensipte kabul edilmesi sonrası Viyana’da tanıtıldıktan ve 09 Eylül 2018 tarihli 23 no’lu Kararname ile yayınlandıktan sonra iki kez değişikliğe uğramıştır. Güncel Vatandaşlık Yasası’nın “Asgardia Vatandaşlığının Özel Niteliği” başlıklı 7. bölümünün ilk maddesinde “Asgardia Uzay Vatandaşlığı”nın özel bir vatandaşlık türü olduğu ve herhangi bir ülkenin Vatandaşlık Yasası’na veya ilgili herhangi diğer yasına aykırılık teşkil etmediği, bireyin mevcut yeryüzü devlet vatandaşlığı açısından ikili veya ikinci vatandaşlık oluşturmadığı ve Asgardia’nın taraf olduğu uluslararası bir anlaşma tarafından aksi öngörülmedikçe, Asgardia’nın uzay vatandaşı olmanın çoklu vatandaşlık statüsü vermediği belirtilmiştir. Yasa ile uzay vatandaşlığının kazanılması kuralları ve iptal edilmesi koşulları dahil tüm ilgili resmi süreçler netleştirilmiş ve ayrıca uzay vatandaşlığı sürecinin işletilmesi sorumluluğunun “Vatandaşlık Bakanlığı” ve “Parlamento Vatandaşlık Komitesi”nde olduğu da eklenmiştir (Asgardia, 2019).

Yine analiz çalışması için önemli bilgiler içeren ve 23 Mart 2020 tarihli 41 no’lu Kararname ile yürürlüğe giren “Vatandaş Hakları Yasası” ile Asgardia Anayasası’nın “Vatandaşların Temel Hak ve Özgürlükleri” başlıklı 8. maddesinde yer alan medeni ve insan hakları ve özgürlüklerinin

genişletildiği görülmektedir (Asgardia, 2020). Yasanın analize konu ilgili maddeleri şu şekilde düzenlenmiştir :

“Madde 1. Bütün insanlar hür, haysiyet ve haklar bakımından eşit doğarlar.

Madde 2. Herkesin özgürlük, yaşama hürriyeti ve kişi güvenliği hakkı vardır.

Madde 3. Hiç kimse köle veya sözleşmeli hizmetçi olarak tutulamaz.

Madde 4. Asgardia'nın Yönetim Organları, dinin özgürce ifade edilmesini engelleyen hiçbir yasa yapmayacaktır.

Madde 5. Asgardia Yönetim Organları, ifade özgürlüğünü kısaltan veya özgür basını ve vatandaşların/sakinlerin barışçıl bir şekilde toplanma hakkını (nefret grupları ve nefret söylemi hariç) kısıtlayan hiçbir yasa yapmayacaktır.

Madde 6. Herkesin barışçıl toplanma özgürlüğü hakkı vardır. Yasa(lar)ı değiştirmek amacıyla barışçıl toplanılabilir ancak yasayı ihlal amacıyla toplanılamaz.

Madde 7. Asgardia Yönetim Organları, vatandaşların/sakinlerin şikayetlerinin giderilmesi için Asgardia Yönetim Organlarına dilekçe vermelerini engelleyen hiçbir yasa yapmayacaktır.

Madde 8. Vatandaşlar/Sakinler, Asgardia'nın hükümet organlarına seçilerek veya seçilerek/atanarak kendi kendini yönetme ve referandumlara katılma hakkına sahiptir. Ek olarak, seçilmiş temsilcileri aracılığıyla yasama önerileri sunma hakkına sahiptir.

Madde 9. Vatandaşlar/Sakinler, hükümet organlarının faaliyetleri hakkında bilgiye erişme ve bu tür bilgilerin açıklanması vatandaşları/sakinleri, hükümet görevlilerini veya Asgardia Uzay Ulusu'nun ulusal güvenliğini tehlikeye atmadıkça onları izleme hakkına sahiptir.”

Yasanın yukarıda sıralanan maddelerinden de anlaşılacağı üzere Asgardia ile tanımlanan vatandaşlık eşitlik ve özgürlük kavramları üzerine odaklanmıştır. Tüm insanların eşit olduğu vurgusu yanında toplanma, düşünce, din ve vicdan hürriyetleri ve siyasi haklara da vurgu yapılmıştır. Yasanın söz konusu maddelerindeki ifadelerin hak odaklı vatandaşlık anlayışı ile daha uyumlu olduğunu söylemek mümkündür. Thomas Marshall'ın tasniflemesi ile medeni ve siyasi haklar bu vatandaş hakları yasası içinde kendisine yer bulmuş (Marshall, 2000, s. 20) ancak yasada sosyal-ekonomik haklara yer verilmemiştir. Bunun ilk görünen sebebi Asgardia'nın sosyal ve

ekonomik vatandaşlık haklarını geliştirecek araçlardan yoksun olmasıdır. Daha detaylı değerlendirildiğinde ulaşılabilecek olan diğer bir önemli sebep ise Asgardia'nın küreselleşme döneminde, ulus-devlet olgusunun modern dönemdeki önemini taşımadığı bir zaman ve ortamda kurulmuş olmasıdır. Bu sebep uzay vatandaşlığının kozmopolit boyutu ile ilişkilendirilebilir. Çünkü küresel dönemdeki kozmopolit vatandaşlık; taşıdığı ulus üstülük ile devlete, vatandaşına sosyal ve ekonomik haklar vermekten uzaktır.

Analiz edilen tüm mevzuat ışığında “vatandaşlık” konusunun Asgardia Uzay Ulusu açısından önemli bir yer teşkil ettiği ve “Asgardia Uzay Vatandaşlığı” ile “Kozmopolit “Vatandaşlık” arasında; temalar, değerler ve amaçlar bakımından bir paralelliğin bulunduğu görülmüştür.

Sonuç

Küreselleşme mekândan bağımsız bir ulus ötesi topluluk bakışının yaygınlaşmasına ve güçlenmesine ve bu bağlamda da ulus-devletlerin eski özelliklerini kaybetmesine ya da en azından etkilerinin azalmasına yol açmıştır. Özellikle iletişim ve ulaşım araçlarındaki ilerlemeler dünyayı tek bir bütün halinde görebilmeyi olanaklı kılmıştır. Küreselleşme insanlığı bir kader topluluğuna dönüştürmüş ve riskleri “yurtsuzlaştırarak” ulus devlet tarafından kontrol edilemez hale getirmiştir (Beck, 2007, s. 287). Dolayısıyla ulusal çözümlerin yetersizliği nedeni ile küresel çözüm arayışına dair bir yönelim, küreselleşme çağında kozmopolit düşüncenin yeniden canlanmasına sebep olmuştur.

Vatandaşlık olgusu, insanların bir topluluk duygusunu paylaştıkları diğer insanlarla bağ kurmalarını gerektirir. Küreselleşme ile birlikte ortaya çıkan yeni bağlarla, vatandaşlığın niteliği değişmiş ve yeni vatandaşlık formları ortaya çıkmıştır. Kitle iletişim araç ve teknolojileri; bu bağların ulusal düzey yerine küresel düzeyde kurulmasını olanaklı kıldığı ölçüde, farklı ve/veya alternatif topluluk üyeliği veya mensubiyet anlayışlarının doğmasını ve gelişmesini desteklemiştir. Tarihsel ve teorik kökleri Antik Yunan'a kadar götürülebilen kozmopolit düşünce ve kozmopolit vatandaşlık bu koşullarda, küreselleşme çağında tekrar canlanmıştır.

İşte bu çalışmada 2016 yılında “ilk uzay krallığı” olarak kurulan Asgardia Uzay Ulusu'nun kendi mevzuatında “özel bir yurttaşlık türü” olarak tanımladığı “Asgardia Uzay Vatandaşlığı”, kozmopolit vatandaşlık çerçevesinde değerlendirilmiştir. Birleşmiş Milletler tarafından, dünya

devletleri ile eşit statüde bir devlet olarak kabul edilme hedefi de bulunan Asgardia, her ne kadar uzaya gönderdiği Asgardia 1 uydusu ile egemenlik alanı anlamında bir toprağı olduğu iddiasında olsa da –ve nihai hedef olarak uzayda mekânsal anlamda yerleşik bir düzene geçmeyi hedeflese de- Asgardia'nın bu iddiası tartışmalıdır.

Gelinen noktada bir devlet olarak resmen tanınmayı başaramamış olsa da Asgardia dünyanın farklı ulus-devletlerinin vatandaşı olan ve sayıları her geçen gün artan bireylerin ilgisini çekmeyi ve kayıtlı takipçilerini artırmayı sürdürmektedir. Söz konusu ilgi ve artış dikkate alınarak bu çalışma açısından Asgardia'nın resmi tanınırlığı göz ardı edilmiştir.

Diğer taraftan 20. yüzyılın sonundan itibaren insanoğlunun uzaya erişiminin kolaylaşması ile dünya dışındaki diğer gezegen ve yıldızlara ulaşılmasına ilişkin inanç giderek artmaktadır. Uzaya erişimin insanoğlu için çekici, hatta kaçınılmaz bir çaba haline geldiği söylemek mümkündür. Bu çabanın gerekçeleri arasında insanoğlunun uzun vadede hayatta kalmasını sağlamanın tek yolunun uzayda yolculuk yapabilen bir tür haline gelmek olduğu inancı, göksel cisimlerdeki kaynakların dünyadaki kaynakların tükenirliğinin aksine neredeyse tükenmezliği ve ilave olarak uzayın macera ve keşif için benzeri görülmemiş fırsatlar sunacağı düşüncesi öne çıkmıştır. Bu hususlar uzaya ve uzay vatandaşlığına ilginin bir boyutunu oluştururken bir diğer boyut küreselleşme ile ilişkilidir.

Küreselleşme ile birlikte ulus-devlet bağı ve buna paralel olarak ulus kimliği ve ulus-devlet vatandaşlığı da zayıflamıştır (Erdem, 2008, s. 71)³. Küreselleşme, ulus-devlet vatandaşlığının mekân temelli ve milliyetçilik anlamında teklik temelli karakterini dönüşüme uğratmıştır. Teklik kavramı kozmopolit düşüncede ve kozmopolit vatandaşlıkta da önemli olmakla birlikte bu tekliğin içeriğinin milliyetçilikten evrenselciliğe geçiş anlamında farklılık arz ettiği görülmektedir.

Bireyin herhangi bir devletin vatandaşı olmasının, vatandaşın refahını gözetmek ve güvence altına almakla görevli yasal olarak oluşturulmuş bir otoriteye sahip olmakla alakası vardır. Bu, bireyi olası düşman işgalcilerden korumak için silahlı kuvvetler sağlama, temel eğitim ve sağlık hizmetleri gibi hizmetler sunma ya da toplumda gerekli olan yasa ve düzeni uygulamak için

³ Bu konuda ayrıntılı bilgi için bakınız: Aren, S. (1999). Küreselleşme ve Avrupa Birliği. *Marksizim ve Gelecek*,15: 5-8, Falk,R. (2001). *Yurtucu Küreselleşme*.İstanbul: Küre Yayınları (1. Baskı) (A. Çapçı, Çev.), Habermas, J. (2000). Avrupa Ulus-Devleti ve Küreselleşme Tazyikleri. *Mürekkap*, 4:202-215. (A. Özkazanç, Çev.), Held, D. (1995). Globalleşme ve Yerelleşme. *Yeni Zamanlar*,(M. Jacques, Der.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 189-222 ve Kazgan, G. (2000). *Küreselleşme ve Ulus-Devlet*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları (1. Baskı).

gerekli olan kolluk kuvveti ve bağımsız yargı gibi altyapıları sağlama yoluyla olur. Sınır kavramı ulus-devlet vatandaşlığının sine qu non temelidir. Dolayısıyla ülkelerin kendi vatandaşı olmayanların, yani kendi sınırları dışında olanların çıkarlarını gözetme ve haklarını savunma zorunlukları yoktur. Oysa kozmopolit vatandaşlık sınır kavramının tamamen dışında kendini konumlandırmıştır. Aynen Asgardia uzay ulusunun sınırlarının olmayışı gibi.

Tarih boyunca kozmopolit vatandaşlık düşüncesi, ortak bir insanlığın tanınması ve başkalarıyla dayanışma duygusu üzerinden yükselmiştir. Antik döneme kadar uzanan ve özellikle Roma dönemi stoacılarıyla ilişkilendirilen doktrine göre, bir kozmopolit vatandaş kelimesinin tam anlamıyla bir dünya vatandaşıdır (Ören, 2017, s. 232). Kozmopolit vatandaşlıkta barış içinde yaşama, tüm insanlığı içermek anlamında kapsayıcı olma ve bunun için de eşitlik sağlama, heterojenlik temelinde farklılıkları kabul etme gibi temel ideallerinin olduğu söylenebilir. Kozmopolit vatandaş sorunlara küresel bakabilen, kültürel farklılıkları kabullenen, eleştirel düşünebilen, çıkması muhtemel çatışmaları şiddet içermeyen yöntemlerle çözüme kavuşturma gayreti içinde olan vatandaş olarak açıklanmıştır (Gömleksiz ve Kılınç, 2013, s. 557).

Nitekim Asgardia uzay ulusunun vatandaşlık bağında da bu şiddet karşıtlığı barışçılık, kültürel farklılıklara sahip çıkış öne çıkmaktadır. Bunun dışında eşitlik vurgusu da söz konusu vatandaşlığın kozmopolit vatandaşlıkla ilişkilendirilebilmesi açısından önemlidir. Çünkü bu eşitlik vurgusu hem Asgardia uzay vatandaşlığında hem de kozmopolit vatandaşlıkta insanlığın tekliği, tek ve evrensel insanlık düsturu ile nihayetlenmektedir.

Çalışma kapsamında Asgardia uzay vatandaşlığı modeli, Asgardia Anayasası, vatandaşlık yasası ve vatandaş hakları yasası başta olmak üzere ilgili Asgardia mevzuatında analiz edilmiştir. Elde edilen bilgiler ışığında yorumsamacı bir çözümleme yöntemiyle yapılan karşılaştırmalı bir analiz ile uzay vatandaşlığının, kozmopolit vatandaşlıkla olan benzerlikleri ortaya konulmuş ve uzay vatandaşının, kozmopolit beklentilere cevap verme potansiyeline sahip olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak Asgardia uzay Ulusu kapsamında özel bir vatandaşlık olarak nitelenen bu vatandaşlık, ilk bakışta uzaya odaklanma gibi kendine münhasır özelliklere sahip bir vatandaşlık çeşidi gibi görülse de; eşitlik, özgürlük, teklik (tek insanlık), evrensellik, her türlü şiddet karşıtlığı ve barışçılık, çok kültürlülük, heterojenlik vurguları ve hedefleri ile aynı temaları savunan kozmopolit vatandaşlığın bir parçasıdır. Bu çerçevede, uzay vatandaşlığının kozmopolit vatandaşlık içinde değerlendirilmesi gerekir.

KAYNAKÇA

- Alpagut, P. (2008). *Dünya Yurttaşlığının Olanaklılığı: Kozmopolitanizm*. [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi] Akdeniz Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. <http://acikerisim.akdeniz.edu.tr/xmlui/handle/123456789/5041>
- Asgardia. (2017a). Decree №1 Appointment of the Asgardia Head of Nation. <https://asgardia.space/en/document/Decree001/> adresinden 9 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.
- Asgardia. (2017b). Decree №9 Acceptance of the first Constitution of Asgardia <https://asgardia.space/en/document/decree009/> adresinden 10 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.
- Asgardia. (2018a). Historic announcement to all Asgardians: Citizenship Fee. <https://asgardia.space/en/news/historic-announcement-citizenship-fee-page> adresinden 6 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.
- Asgardia. (2018b). Decree №23 On the Assent to the ASGARDIA Citizenship Law <https://asgardia.space/en/document/decree009/> adresinden 10 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.
- Asgardia. (2019). *Decree №35 On amendments and additions to the Citizenship Law*. <https://asgardia.space/en/document/decree-35/> adresinden 16 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.
- Asgardia. (2020). *Decree №41 On the Assent to the Space Nation of Asgardia Citizens' Rights Act*. <https://asgardia.space/en/document/decree-41/> adresinden 12 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.
- Asgardia. (2023a). *Mission*. <https://asgardia.space/en/pages/mission> adresinden 6 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.
- Asgardia. (2023b). *The Constitution of the Space Nation of Asgardia*. <https://asgardia.space/en/constitution/> adresinden 6 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.

- Aurelius, M. (2012). *Düşünceler* (4. Baskı). (Ş. Karadeniz, Çev.). Yapı Kredi Yayınları (Orjinal eserin basım tarihi 1989).
- Azarkan, E . (2016). Devletlerin Tanınması ve 1933 Montevideo Sözleşmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 15 (4), 1055-1068. <https://doi.org/10.21547/jss.265485>
- Baker, U. (2012). *Dolaylı Eylem* (E. Berensel, Der.). Birikim Yayınları.
- Bal, H. (2015). Siyaset Teorisinde Vatandaşlık Modelleri: Herman R. Van Gunsteren'in Sınıflandırması. *Turkish Studies*, 10(14): 17-36. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8964>
- Balibar, E. (2015). *Citizenship*. Polity Press.
- Beck, U. (2007). The Cosmopolitan Condition : Why Methodological Nationalism Fails. *Theory, Culture and Society*. Vol.24, No.17-8, 286-290. <https://doi.org/10.1177/02632764070240072505>
- Brown E. (2006). Hellenistic Cosmopolitanism. M.L. Gill ve P. Pellegrin, P. (Ed.), *A Companion to Ancient Philosophy* (s. 549-558) içinde. Blackwell Publishing.
- Erdem, Ç. (2008). Küreselleşme ve Ulus-Devlet Çelişkisi. *Demokrasi Platformu*, 4 (15), (61-80).
- Erdem, Ç. (2009). Küreselleşme Karşısında Değişen Vatandaşlık Algısı. *Uluslararası Davraz Kongresi (24-27 Eylül 2009) Bildiriler Kitabı* (s. 2309-2318) içinde, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi.
- Gömlüksiz M. ve Kılınç H. (2013). Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Dersi Kazanımları Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Turkish Studies*, Volume 8(12), 555 - 568. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.5842>
- Habermas, J. (2009), *Doğalcılık ve Din Arasında - Felsefi Denemeler*. (A. Nalbant, Çev.). Yapı Kredi Yayınları (Orjinal eserin basım tarihi 2009).
- Habermas, J. (2012). *The Crisis of the European Union: A Response*, Polity Press.
- Heater, D. B. (2002). *World Citizenship: Cosmopolitan Thinking and Its Opponents*. Continuum.

- Held, D. (1995). *Democracy and the Global Order: From the Modern State to Cosmopolitan Governance*. Stanford University Press.
- Held, D. (2010). *Cosmopolitanism: ideals and realities*. Polity Press.
- Hutchings, K. ve Dannreuther R. (Ed). (1999). *Cosmopolitan Citizenship*. Palgrave Macmillan.
- Kadıoğlu, A. (2008) Vatandaşlığın Ulustan Arındırılması: Türkiye örneği. A.G. Kadıoğlu (Ed.) *Vatandaşlığın Dönüşümü: Üyelikten Haklara* (s. 31-54) içinde. Metis Yayınları.
- Kant, I. (1960). *Ebedi Barış Üzerine Felsefi Bir Deneme*. (Y. Abadan ve S. Meray, Çev.). AÜSBF Yayınları (Orjinal eserin basım tarihi 1795).
- Kant, I. (2017). *Kant: The Metaphysics of Morals* (2. Baskı, Cambridge Texts in the History of Philosophy). (M. Gregor, Çev.) Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781316091388>
- Kleingeld, P. ve Brown E. (2019). *Cosmopolitanism*, The Stanford Encyclopedia of Philosophy. E. N. Zalta (Ed) <https://plato.stanford.edu/archives/win2019/entries/cosmopolitanism/> adresinden 20 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.
- Lo, A. (2017). Asgardia: the world's first space nation. *CNN Style*. <https://edition.cnn.com/style/article/asgardia-nation-in-space/index.html> adresinden 15 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.
- Marshall, T. H. ve Bottomore T. B. (2000). *Yurttaşlık ve Toplumsal Sınıflar*. (A. Kaya, Çev.). Gündoğan Yayınları (Orjinal eserin basım tarihi 1987).
- McGrew, A. (2004). Cosmopolitanism and Global Justice. *The International Studies Association of Ritsumeikan University: Ritsumeikan Annual Review of International Studies* 3: 1–17.
- Moles, J. L. (1996). Cynic Cosmopolitanism, R. B. Branham ve M. Goulet-Caze (Ed.), *The Cynics* (s. 105-120) içinde. California University Press.
- Mosher D. (2017). The 'space kingdom' Asgardia says it's the first nation with all of its territory in orbit — but legal experts are dubious. *Insider*. <https://www.businessinsider.com/asgardia-1-satellite-first-country-exist-space-2017-12> adresinden 20 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.

- National Aeronautics and Space Administration (NASA). (2018). *Asgardia-1*. https://www.nasa.gov/mission_pages/station/research/experiments/explorer/Investigation.html?id=7544 adresinden 6 Haziran 2023 tarihinde alınmıştır.
- Ossewaarde, M. (2007). Cosmopolitanism and the Society of Strangers. *Current Sociology*, Vol.55, No.3, 367-388. <https://doi.org/10.1177/0011392107076081>
- Owen, D. (2010). Resident Aliens, Non-resident Citizens and Voting Rights: Towards a Pluralist Theory of Transnational Political Equality and Modes of Political Belonging. G. Calder, P. Cole ve J. Seglow (Ed.) *Citizenship Acquisition and National Belonging* (s. 52-73) içinde. Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/9780230246775_4
- Ören, E. (2017). *Batı Siyasal Düşünceler Tarihi İçinde Kozmopolitanizm: İdealler ve Gerçekler*. [Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi]. Ankara Üniversitesi Akademik Arşiv Sistemi. <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12575/86044>
- Roudometof, V. (2005). Transnationalism, Cosmopolitanism and Glocalization. *Current Sociology*, 53(1), 113–135. <https://doi.org/10.1177/0011392105048291>
- Sarıca, M. (1983). *100 Soruda Siyasal Düşünce Tarihi* (4. Baskı), Gerçek Yayınevi.
- Scholte, J. A. (2003). What is ‘Global’ about Globalization? D. Held ve A. McGrew (Ed.) *The Global Transformations Reader: An Introduction to the Globalization Debate* (2. Baskı, s. 84-91) içinde. Polity Press.
- Saunders, I. (2018), The ‘Space Kingdom’ Asgardia has its own flag and anthem, but a state it is not. *The Conversation*. <https://theconversation.com/the-space-kingdom-asgardia-has-its-own-flag-and-anthem-but-a-state-it-is-not-101250> adresinden 10 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.
- Türk Dil Kurumu (TDK). Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden 27 Mayıs 2023 tarihinde alınmıştır.

Extended Summary

This study, titled “Cosmopolitan Citizenship in the Era of Globalization: The Case of the Asgardia Space Nation”, focuses on the relationship that can be established between space citizenship and cosmopolitan citizenship in the particular case of the Asgardia Space Nation. Founded in 2016 by Igor Ashurbeyli, an Azerbaijani-Russian scientist and businessman, Asgardia Space Nation is a micronation and has started accepting citizenship applications via the internet shortly after its establishment and has managed to attract the attention of more than one million people in the current situation. At this point, it is possible to talk about thousands of individuals, from the various countries of the world, including Türkiye, who fulfill the conditions set by Asgardia, accept themselves as a space citizen and believe that it is possible for human beings to live in Earth orbit, on the Moon or on other celestial bodies. Each of these individuals is currently a citizen of at least a nation-state.

Claiming to be the first nation with all of its territory in space with the Asgardia-1 satellite, placed into orbit in 2017, Asgardia also defines itself as the first Space Kingdom. Establishing its administrative center in Austria-Vienna, Asgardia's ultimate goal is to create a "new nation" with access to space independent of existing nations' control. In the framework of creating a new nation, a space nation, Asgardia first planned to establish a colony in earth orbit. The first step of this plan was to send the satellite named “Asgardia-1” into Earth orbit. In reality, Asgardia-1 is an experimental cube satellite that stores a variety of data, including the Asgardia mission, the Asgardia Constitution, and Asgardian data. However, on the other hand, Asgardia-1 is also a symbol of Asgardia's mission to make room for people from all over the world because Asgardia has claimed sovereignty over the region where its satellite named Asgardia-1 is located. This claim is also related to the purpose of meeting the recognition criteria (territory, people, government and recognition) by the United Nations (UN). The Asgardia website also mentions the creation of a constellation of satellites to lay the foundation for a future space society. Asgardia's long-term goals are to establish a space station in orbit, a base on the Moon and a permanent colony on Mars.

In the legislation of Asgardia, which completed its institutionalization steps shortly after its establishment, space citizenship is defined as a special citizenship. However, although this space citizenship seems to be a type of citizenship with its own unique features such as focusing on space at first glance; the emphasises and goals on equality, freedom, unity (one humanity), universality,

non-violence of all kinds and peacefulness, multiculturalism, heterogeneity, limitlessness are the same with the cosmopolitan citizenship. In this context, according to the argument of this study, space citizenship should be evaluated within the cosmopolitan citizenship.

In this study, the historical roots of cosmopolitan thought and cosmopolitan citizenship theory are explored in order to put forward and test the argument that space citizenship is a cosmopolitan citizenship shaped in the global period. The main concepts, values and arguments on which cosmopolitan thought and the theory of cosmopolitan citizenship focused in the historical process from the 4th century BC, when the polis came to the stage of collapse, to the globalization period were emphasized. The fact that Diogenes of Sinop, who does not see himself bound by the limits and rules of a polis, but says that he is a citizen of the world; the Stoics, who emphasized the unity and brotherhood of humanity thanks to the common mind taken from the universal mind, in the process from Ancient Greece to the Roman Empire; Immanuel Kant within the framework of positivist competent human views in the enlightenment period and the thinkers of the global age with their emphasis on common humanity that transcends borders to the extent that the nation-state becomes ineffective are the focus points of this track.

With the starting from a common universal humanity ideal, each of these points are related to a citizenship -that is cosmopolitan citizenship- argument which supports an environment in people's living in peace, free of conflicts, equally and freely, which finds unnecessary the loyalty to a region, a state, a nation, a language or a religion and which emphasizes the difference/heterogeneity of humanity in its unity and uniqueness.

With the era of globalization, which is accepted to have started symbolically with the fall of the Berlin Wall in 1989, these issues have become more pronounced in line with the spirit of globalization, perhaps even louder than in the past. With the economic, social and political weakening effects of globalization on the nation-state, which is identified with the concept of "border", nation-state citizenship has also undergone a transformation and the borders of citizenship have been questioned.

The Asgardia Space Nation, which was founded in 2016, emerged under these conditions. Since the end of the 20th century, the belief in reaching other planets and stars outside the world has increased with the ease of human access to space. Access to space has become an attractive, even an inevitable endeavor for humankind. Among the reasons for this endeavour, the belief that

the only way to ensure the long-term survival of human beings is to become a species that can travel in space, the idea that celestial bodies have almost inexhaustible resources as well as the exhaustion of resources on earth, and in addition to these, the thought that they will offer unprecedented opportunities for adventure and exploration.

Although one dimension of the interest in space and space citizenship can be explained by these issues, another dimension is related to globalization. With globalization, the nation-state bond and, in parallel, national identity and nation-state citizenship have weakened.

Asgardia did not define its own citizenship as cosmopolitan citizenship, but instead used the term space citizenship. Within the scope of this study, the Asgardia space citizenship model was analyzed in the light of the Asgardia Constitution and relevant legislation. It has been seen that it is possible to read the basic concepts, values, goals and ideals of cosmopolitan citizenship in almost every article of the 12 articles of the "Asgardia Declaration of Unity", which is accepted as the founding document of the Asgardia Space Nation. It should also be said that the slogan "one humanity-one unity", which is the last sentence of the declaration, is also meaningful in terms of establishing a space citizenship-cosmopolitan citizenship relationship, and it is almost a summary of the discourse of cosmopolitan thought and cosmopolitan citizenship throughout all historical processes. Apart from this, it is possible to read the rights-based citizenship approach based on the themes of universal rights, equality, freedom and unity in the Asgardia Citizenship Law as a projection of the cosmopolitan citizenship theory.

In conclusion, with the information obtained and through a comparative analysis made with an hermeneutic analysis method, the similarities of space citizenship with cosmopolitan citizenship have been revealed within the scope of the study and it has been determined that the space citizen has the potential to respond to cosmopolitan expectations. Accordingly, it has been concluded that space citizenship can be evaluated within the category of cosmopolitan citizenship in the case of Asgardia Space Nation.